Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	16CoE/7/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8515201989
Dátum vydania rozhodnutia:	25. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Anna Kovaľová
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2016:8515201989.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 36 432 105, právne zastúpeného JUDr. Veronikou Kubrikovou, PhD., advokátkou so sídlom Martinčekova 13, Bratislava, proti povinnej F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, o vymoženie 947,63 eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.k. 4Er 239/2015-30 zo dňa 24.11.2015, jednohlasne takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Michala Brožinu, Exekútorský úrad Svidník o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 15.4.2015.

Vychádzal zo zistenia, že v tomto konaní sa oprávnený domáha vykonania exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave. V danom prípade rozhodcovská doložka nebola súčasťou zmluvy o úvere, táto je upravená iba vo VOP. S týmito podľa zmluvy bol povinný oboznámený a súhlasil s nimi, súdu je však zrejmé z bežného života, že pri uzatváraní obdobných zmlúv klient nemá reálnu možnosť prečítať si mnohostranové VOP písané malým hustým písmom. Povinný ako spotrebiteľ si túto doložku osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami, čiže mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam upravených v zmluve a VOP. Znenie tejto doložky pritom núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu a nedáva na výber riešenie sporov aj pred všeobecným súdom. Takúto rozhodcovskú doložku dohodnutú za vyššie uvedených okolností spolu s absenciou individuálnosti jej dojednania súd považuje za neprimeranú zmluvnú podmienku. Takéto dojednanie podľa názoru súdu dosahuje intenzitu hrubého nepomeru zmluvnej podmienky v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s príslušnými ustanoveniami najmä § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej neplatnosť. Za takéhoto stavu potom vo veci rozhodol orgán, ktorý na to nemal právomoc. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenie na vykonanie exekúcie.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa včas podal odvolanie oprávnený a žiadal, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, aby vyhovel žiadosti súdneho exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, alebo aby uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že exekučný súd nie je oprávnený vykonať hmotnoprávny prieskum exekučného titulu. Má za to, že súd prvého stupňa prekročil zákonné limity pre skúmanie exekučného titulu § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a prekážky rozsúdenej veci, a to skúmaním rozhodcovskej doložky. Rovnako vylúčil možnosť riešiť spory podľa zákona o rozhodcovskom konaní. Poukázal na skutočnosť, že právnym predchodcom oprávneného bola E. a.s., ktorá postupovala v súlade s § 93b Zákona o bankách, ktorý zakotvoval povinnosť bánk poskytnúť svojim klientom neodvolateľný návrh na

uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom. Mal za to, že rozhodcovská doložka na základe splnenia zákonnej povinnosti banky nemôže predstavovať neprijateľnú podmienku. Podľa jeho názoru dospel súd prvého stupňa ku konštruovaniu nového skutkového stavu bez účasti oprávneného a odňal mu tým možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

Odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Vzhľadom na to, že sa exekučné konanie v zmysle prechodného ustanovenia § 243d ods. 1 Exekučného poriadku začalo do troch mesiacov odo dňa účinnosti novely Exekučného poriadku, t.j. do 31.3.2015, nebolo ukončené k 1.1.2015 a je vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného pred 1.1.2015 v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa ustanovenia § 2 ods. 1 prvej vety zákona NR SR č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, správne postupoval súd prvého stupňa, ak v súlade s ustanovením § 243d ods. 2 Exekučného poriadku aplikoval ustanovenia Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 12. 2014.

Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne prvostupňový súd aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej doložky. Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3Cdo 146/2011 najvyšší súd judikoval, že cit.: ,,Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.“ Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011.

Odvolací súd nevidí žiadny dôvod na to, aby sa uvedené závery nemali vzťahovať aj na stav, keď rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve, pretože podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neprijateľná zmluvná podmienka neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012).

Z obsahu spisu je zrejmé, že v danom prípade ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy o bežnom účte a je nepochybné aj to, že v bode 17.5 Všeobecných obchodných podmienok (ďalej len „VOP“), zmluvné strany sa neodvolateľne dohodli, že prípadné spory vzniknuté z platobného styku alebo obchodov v zmysle Zákona o bankách, v prípade ak nedôjde k mimosúdnej dohode, budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní prostredníctvom Stáleho rozhodcovského súdu Asociácie bánk Slovenskej republiky a zmluvné strany sa podrobia rozhodnutiu tohto súdu a jeho rozhodnutie bude pre nich záväzné. Konanie sa bude riadiť Štatútom a rokovacím poriadkom Stáleho rozhodcovského súdu. V prípade, ak klient nesúhlasí s riešením sporu prostredníctvom Stáleho rozhodcovského súdu Asociácie bánk, musí byť toto ustanovenie v zmluve vopred vylúčené.

Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia KS v Prešove z 27.9.2010, podľa ktorého: ,,Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. 12. 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce

spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008."

S prihliadnutím na uvedené, ak spor vyvolá dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde, čo je zrejmé z § 19 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

Bez pochýb možno konštatovať, že obmedzenie možnosti spotrebiteľa brániť si svoje práva pred nezávislým súdom, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide o podmienku, ktorú odvolací súd s poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka považuje za neprijateľnú, a preto neplatnú.

Ak teda dojednanie ukladajúce spotrebiteľovi povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu je pre jeho neprijateľnosť neplatné, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd totiž môže vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s § 3 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o bežnom účte uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že majetkové spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred jediným rozhodcom. Bez takejto platnej zmluvy majúcej, buď formu osobitnej zmluvy, alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.), akýkoľvek rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie.

Vo svetle uvedených záverov správne súd prvého stupňa žiadosť exekútora o udelenie poverenia zamietol. S oprávneným nie je možné súhlasiť, že išlo o naplnenie § 93b zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o bežnom účte (ďalej len Zákona o bankách).

Podľa § 93b Zákona o bankách, banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona, a to tak, aby klient mal možnosť voľby, či prijme alebo neprijme predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Banka a pobočka zahraničnej banky sú pri predložení návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy tiež povinné preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy na riešenie ich vzájomných sporov z obchodov.

Uvedené ustanovenie vyžaduje individuálne vyjednanie rozhodcovského konania zo strany spotrebiteľa, a to po poučení o dôsledkoch jeho rozhodnutia. Dodávateľ tak musí postupovať spôsobom preukázateľným. Zákonom vyžadované preukázateľne poučenie spotrebiteľa a jeho voľba nenapĺňa taký postup dodávateľa, ak sa rozhodcovská doložka uvedie len ako súčasť všeobecných obchodných podmienok. Podstatou všeobecných obchodných podmienok je, že sa v rámci kontraktácie nemenia, že sú všeobecné a buď záujemca o službu prijme tieto podmienky alebo zmluva nevznikne. V tom spočíva faktická nerovnosť pri kontraktácii. Je zrejmé, že spotrebiteľ je tak čo do vyjednávacej pozície ako čo do informovanosti v nevýhodnom postavení oproti dodávateľovi (Mostaza Claro bod 25-28, uznesenie POHOTOVOSŤ C-76/10 bod 37 a iné).

Ako je zrejmé, uvedená norma vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec banky najprv poučil povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Naviac kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Takže

aj v predmetnej veci v celom rozsahu je súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok v časti rozhodcovskej doložky opodstatnená (uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoE 66/2012).

Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú (Rozsudok Súdneho dvora európskej únie C-243/08 Pannon).

Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.